

Kmečka trgovina

Resnica o pomanjkanju hrane pri nas

Najdejo se ljudje, ki begajo ljudstvo tudi s tem, da bo pri nas zmanjkalo hrane. Te govornice se posebno širijo v današnjih nemirnih časih. Da te govornice niso resnične, kaže med drugim tudi to dejstvo, da je radi vojne nastal zastoj pri izvozu naših kmetijskih pridelkov. Doslej je šlo okrog 40% našega izvoza v Nemčijo in Češkoslovaško. Zaradi vojne je pa izvoz v omenjene pokrajine zastal. Prizad je moral odkupiti 35.000 vagonov pšenice, ki je ni mogel izvoziti. Ker je bila cena te pšenice večja kot pa cena pšenice na svetovnem trgu, se ne bo podražila moka pri nas tudi tedaj, če bi poskočila cena pšenice na svetovnem trgu. Letina pšenice in sploh vseh pridelkov je pa bila v naši državi letos izredno obilna in bi lahko izvozili veliko več kot pa v prejšnjih letih. Torej se v Jugoslaviji radi obilne letine, ki je ne moremo v edu prodajati sosedom, v življenjskih potrebščinah kar potapljam in ni govora o kakšnem pomanjkanju z ozirom na prehrano prebivalstva.

Kako je z letošnjim sadjem?

Kakor smo že poročali, je v prvih dneh vojne promet z Nemčijo popolnoma zastal, kar je bil najhujši udarec baš za sadno trgovino, kajti v Nemčijo smo navadno prodajali največ našega sadja, predvsem jabolka. Sedaj so možnosti prometa med našo državo in Nemčijo spet delno vpostavljene in kupujejo nemški kupci zlato parmeno po 25 mark za 100 kg, postavljeno in prevzeto na jugoslovansko-nemški meji, ostale sorte jabolka se pa plačujejo po 15 mark za 100 kg, postavljeno in prevzeto na meji. Radi tega so nekateri sadni trgovci spet začeli nakupovati jabolka in plačujejo za kg 1.25 din, 1.50 din, za zlato parmeno pa 1.75 din. Ker je pa izvoz združen z veliko nevarnostjo, da bi jabolka kje na postaji mogoče obležala, si le malokateri trgovci upa jabolka nakupovati in je torej na sadnem trgu veliko mrtvilo. Tečaj nemške marke je sicer še vedno 14.30 din, in sicer zato, ker nam Nemčija dolguje še okrog 200 milijonov dinarjev in bi pri padcu marke naši izvozniki preveč izgubili. V sedanjih časih pa ljudje na uradne tečaje kaj malo dajo in le tako je razumeti, da v Mariboru dobiš nemško marko za 2 din, pa jih vseeno nihče ne kupuje, ker ne ve kaj z njimi početi. Tudi v tem je vzrok, da trgovina s sadjem stoji bolj na mrtvi točki. V Italijo jabolka ne gredo, ker imajo Italijani sami dosti sadja. Mislilo se je na izvoz v Palestino, kar se pa v sedanjem položaju ne da izvesti, ker proti trgovskim ladjam na morju nevarnost potopitve.

Slive so v Brčkem spet jeli pomalem nakladati. Vendar so zelo poceni in se prodajajo (sveže) po 20 par kg in deloma še nižje. Kmetijsko ministrstvo je izdalo nekaj ukrepov za olajšanje vnovčevanja sliv. Finančni minister je bil pooblaščen, da da vojnemu ministru 20.000.000 din za nakup suhih sliv (preko Prizada) za rezervno hrano naše vojske. Kmetijskemu ministru se je dodelilo 5 milijonov din za predelavo sadja; prometni minister je do 1. novembra znižal za 50% prevozno tarifo za prevoz svežih sliv; poštni minister je pa znižal tarifo za pošne pakete s svežim sadjem na 1 din za kg (brutto teže).

Dovoljeno je tudi kuhanje slivovke, ki ima nad 45% alkohola brez plačila državne trošarine, toda le za izvoz v inozemstvo in na posebno prošnjo producentov. Tako se skuša omiliti težak udarec, ki nas je zadel pri trgovini s sadjem radi vojne.

Kaj pa trgovina z Italijo?

Bolje kot z Nemčijo stojimo v trgovini z Italijo, katera naše blago tudi plačuje in nam ni nič dolžna. Po popolnem zastoj v začetku vojne je zopet prišlo med našo državo in Italijo do delne vzpostavitve prometa, posebno na Jadranskem morju. Na Sredozemskem morju so pa številne redne zveze še ustavljene. Italijanom prodajamo predvsem govejo živino, in sicer tedensko skozi pristanišče Reka okrog 300 glav. Kupuje se pa v glavnem le ona goveja živina, ki tehta preko 600 kg žive teže (komad) in so Italijani odgovarjaajo živine v zadnjem času precej pokupili. Podražitev pomorskega prevoza (mornarjem so radi nesigurnosti zvišali plačo za 100%) in zavarovanja ladij, pa tudi to trgovino precej ovira. Italijanski trgovci imajo težave povrh tega še s potnimi listi in le težko prihajajo k nam v svrhu kupčije.

Kupčija s hmeljem

Je spet oživela. Vojna nevarnost je namreč bila povzročila zastoj v kupčiji s hmeljem. V zadnjih dneh so se pa v Savinjski dolini zopet pojavili trgovci in potniki, tako da je precej živahnega zanimanja in povpraševanja po hmelju. Hmelj plačujejo sedaj po 35—38 din kg. Tuji so z letošnjim hmeljem zadovoljni. Izvoz našega hmelja se je namreč sedaj odprl preko morja. Če bo ta pot ostala trajno odprta, potem bodo hmeljarji letošnji pridelek brez večjih težav lahko prodali in dosegli tudi primerno ceno. Računajo, da je že nad 10% letošnjega hmelja prodanega. Kupčija s hmeljem se polagoma pričinja tudi v Vojvodini in se ga je nekaj prodalo po 20—30 din kg. V Nemčiji pa znaša uradno določena cena 3.20 do 4.80 mark kg.

Gospodarske zanimivosti

Vojni prispevek morajo dati občine v Nemčiji. V to svrhu se k dosedanjim dajatvam naloži še 50% dodatka na dohodnino, 20% dodatka na pivo in tobak, 275—375 mark dodatka na hektoliter žganja, 15% dodatka na družbeni in prometni davek, 2.5% dodatka na zemljarino gozdnih posestev, 5% dodatka zemljarine od negozdnih posestev, 7.5% dodatka od obrtnega davka in 10% dodatka na meščanski davek. Določba, ki predvideva te davke, je veljavna od 11. septembra t. l. Z isto uredbo se ukinejo vsi dodatki za nadurno delo ob nedeljah in praznikih kakor tudi za nočno delo.

Dodatne sodne takse so uvedene od 15. septembra pri naših sodiščih. Te dodatne takse znašajo eno desetino od doslej predpisanih taks. Dodatek pa ne more biti manjši kot 50 par in ne večji kot 25 din ter se mora takoj plačati.

Bencin za luksuzne avtomobile se pri nas najbrž ne bo več dobil, kakor poročajo iz Beograda. Tudi številne avtobusne proge, ki konkurirajo železnicam, se bodo baje ukinitile.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 3.60—4.75 din, poldebili 3—3.50 din, plemenski 4—5 din; Ptuj 3—4.25 din, Celje 4—5 din, Litija 3.75—4.50 din, Kamnik 5 do 6 din, Logatec 5—6 din, Novo mesto 4.50 do 5.50 din, Kočevje 5—6 din, Križevci na Hrvatskem 3.75—4.50 din kg žive teže.

Biki. Maribor 3.25—4.25 din, Murska Sobota 3.50—4.50 din, Križevci 3.50—4 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 3.30—4.50 din, plemenske 3.75—4.60 din, klobasarice 2—3 din, molzne 3.25—4.50 din, breje 3.25—4.25 din; Ptuj 3—4, Ljutomer 2—3 din, Murska Sobota 2—2.50 din, Celje 3.50—4.50 din, Litija 2.75—3 din, Kamnik 3.50—4.50 din, Logatec 4—5 din, Novo mesto 3.50—4 din, Kočevje 4—5 din, Križevci 2.50 do 3.50 din kg žive teže.

Telce. Maribor 3.50—4.75 din, Ptuj 4—4.50 din, Ljutomer 3.50 din, Murska Sobota 3.50—4.50 din, Celje 4—5 din, Litija 3.50—4.50 din, Kamnik 4—5 din, Logatec 5—6 din, Novo mesto 4.50 do 5.60 din, Kočevje 5—6 din, Križevci 3.75—4.50 din kg žive teže.

Razgovori z našimi naročniki

Delodajalec plačal za nadure le 25 povišek. M. A. V kolikor Vam je delodajalec odpovedal s 14 dnevnim odpovednim rokom službo, ne morete zoper to ničesar ukreniti. Pač pa ga lahko tožite na doplačilo poviška nagrade za v zadnjih treh letih opravljene nadure, kajti po zakonu o zaščiti delavcev Vam mora delodajalec vsako naduro plačati za najmanj 50% večjo nagrado, kakor je bila dogovorjena za redno delo. Oskrbite si ubožno spričevalo ter tožbo čimprej vložite radi zastaralnega roka. — Ako ste bili v službo sprejeti izrečno kot ravnjač, službodajalec pa je zahteval, da morate upravljati druga, težja dela, ste upravičeni zahtevati od njega odškodnino, ako ste radi dodelitve drugega dela manj zaslužili. Ker odškodninski zahtevki zastara v treh letih, zamorete iztožiti plačilo le tistega zaslužka, za katerega ste bili prikrajšani in v zadnjih treh letih pred vložitvijo tožbe. Ako tako slabo vidite in slišite, da ne morete izvrševati dela, kakor bi ga sicer po svojih močeh in sposobnostih z ozirom na svojo izobrazbo in dosedanjí svoj poklic, odnosno ne zaslužite, oziroma ne bi

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Ptuj 4.50 din, Ljutomer 4.50 din, Murska Sobota 3.50 din, Litija 5—5.75 din, Kamnik 6—7 din, Logatec 7—8 din, Novo mesto 5—6 din, Kočevje 6—7 din, Križevci 3.75—5 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 70 do 90 din, 7—9 tednov 95—120 din, 3—4 mesece 150 do 230 din, 5—7 mesecev 300—420 din, 8—10 mesecev 430—510 din, 1 leto stare 700—900 din komad, kg žive teže 6—8.50 din.

Pršutarji (proleki). Maribor 9 din, Ptuj 7.20 do 7.75 din, Ljutomer 6.50—7.50 din, Celje 6 din, Litija 7 din, Kamnik 7.50—8 din, Logatec 9 din, Novo mesto 8 din, Kočevje 7 din kg žive teže.

Debele svinje (špearji). Maribor 7 din, Ptuj 8—8.50 din, Celje 6 din, Litija 9 din, Kamnik 9, Logatec 10 din, Novo mesto 9.50—10 din, Kočevje 9 din kg žive teže.

Tržne cene

Krma. Seno: Maribor 80—85 din, Ptuj 50 do 75 din, Ljutomer 45 din, Murska Sobota 50 din, Logatec 65 din, Celje 65 din, Litija 40—50 din, Kamnik 70—90 din, Novo mesto 100 din, Kočevje 80 din stot. — Otava: Maribor 80—95 din stot. — Detelja: Celje 90 din, Kamnik 100 din, Novo mesto 100 din, Kočevje 100 din stot. — Slama: Maribor 40 din, Ptuj 25—30 din, Ljutomer 30, Murska Sobota 35 din, Celje 50 din, Litija 25 do 30 din, Kamnik 30—50 din, Novo mesto 30 din, Kočevje 20 din stot.

Krompir. Maribor 75 din, Ptuj 70 din, Ljutomer 80 din, Dolnja Lendava 60 din, Celje 100 din, Litija 60 din, Kamnik 90 din, Logatec 100 din, Novo mesto 100 din, Kočevje 100 din stot.

Drva. Maribor 105 din, Ljutomer 80—90 din, Celje 75 din, Litija 60 din, Kamnik 75 din, Logatec 75 din, Novo mesto 60 din, Kočevje 50 do 60 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano pri vinogradnikih v mariborski okolici 4.50 din, ljutomerska okolica 4—5 din, novomeška okolica 5 din liter; finejše sortirano vino pri vinogradnikih v mariborski okolici 7 din, ljutomerska okolica 6—9 din, novomeška okolica 6 din liter. Nekateri vinogradniki v Slovenskih goricah, ki so imeli velike zaloge vina in niso z novim vedeli kam, so pa pod silo razmer prodajali navadno mešano namizno vino celo po 3.50—4 din liter.

Grozde na trgih. Maribor 4—5 din, Kamnik 7 din kg.

Jabolka na trgih. Maribor 2—4 din, Ptuj 2 do 3 din, Ljutomer 1.50 din, Litija 80 par, Kamnik 3—6 din, Logatec 2—3 din, Novo mesto 1.50 din, Kočevje 3—5 din kg. — Hruške so ponekod za kakih 50 par dražje.

Sejmi

25. septembra svinjski: Središče; živinski in kramarski: Sv. Jurij pri Celju — 26. septembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 27. septembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 28. septembra tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Dolnja Lendava — 29. septembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Gornja Lendava, Marenberg, Pištajna, Šoštanj, Strigova, Veržej — 30. septembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Vransko.

mogli zaslužiti niti tretjine tistega, kar zaslužijo zdravi delavci iste vrste dela in z enako izobrazbo ter v istem kraju — Vam priteče invalidna renta radi onemoglosti, a le pod pogojem, ako ste plačali prispevke zavarovanja radi onemoglosti vsaj skozi 200 tednov. Ako po gornjem še niste dosegli pravice do invalidne rente, zaprosite SUZOR v Zagrebu za izjemno podporo; za podelitev slednje se zahteva, da je bil onemogli prošilec po 1. juliju 1925 zavarovan pri OUZD za primer bolezni (torej ni treba, da tudi za onemoglost) najmanj 250 tednov.

Pričetek pouka v gozdarski šoli v Mariboru. A. K. Dodatno k odgovoru v »Slov. gospodarju« z dne 26. julija Vam sporočamo, da se bo otvoril 16. oktobra v državnih nižji gozdarski šoli v Mariboru enoletni tečaj, ki bo trajal do 15. avgusta 1940. Podrobnosti je priobčil »Slov. gospodar« z dne 13. septembra pod zaglavjem »Razne novice«.

Odvetnik zahteva kritje stroškov vzlece ubožnemu listu. D. M. Po nasvetu odvetnika ste vložili tožbo radi razžaljenja časti. Odvetniku ste